

باسمه تعالی

مصوبه «نظام‌نامه پیوست فرهنگی طرح‌های مهم وکلان کشور» که در جلسه ۷۳۲ مورخ ۹۲/۱/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می‌شود:

مقدمه

با توجه به اجرای طرح‌های توسعه در ابعاد اقتصادی، فرهنگی، آموزشی، ارتباطی، اجتماعی، حقوقی، قضایی، سیاسی، امنیتی و... در کشور که تأثیرات مهمی در فرهنگ جامعه و شیوه زندگی افراد ایجاد می‌کند و بی توجهی به آثار و پیامدهای این گونه طرح‌ها نتایج زیانبار و غیرقابل جبرانی در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی به دنبال دارد و در مواردی در تعارض آشکار با اهداف متعالی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد، لذا رصد آثار و پیامدهای فرهنگی طرح‌ها، لوایح، تصمیمات و مصوبات، پروژه‌ها و اقدامات در دستگاه‌ها و قوای سه‌گانه و بخش خصوصی و توجه به اثرگذاری مستقیم یا غیر مستقیم موارد ذکر شده در جامعه (در حالی که اساساً هدف اصلی انقلاب اسلامی گسترش و حاکمیت ارزش و فرهنگ اسلامی است)، مسأله‌ای ضروری و اجتناب‌ناپذیر است و عدم توجه به روند متناسب سازی طرح‌ها و تصمیمات باعث توسعه نامتوازن و پیدایش معضلات و بعضاً بحران‌های فرهنگی در سطوح و موضوعات مختلف فردی، خانوادگی و اجتماعی می‌شود.

رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای^(مدظله العالی) در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در آذرماه سال ۱۳۸۶ ضرورت تهیه پیوست فرهنگی برای طرح‌های گوناگون کشور را مورد تأکید قرار دادند و فرمودند «در طرح‌های گوناگون که در کشور تنظیم می‌شود، طرح‌های پولی و مالی و عمرانی، حتماً یک پیوست فرهنگی وجود داشته باشد» و همچنین در نخستین بند سیاست‌های کلی برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ ابلاغی از سوی رهبر معظم انقلاب و نیز در ماده (۲) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، تهیه پیوست فرهنگی برای طرح‌های مهم و جدید توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی مورد تأکید و تصویب قرار گرفته است.

پیوست فرهنگی فرصتی ارزشمند به منظور جاری ساختن سیاست‌های کلان فرهنگی، ابزاری برای ایجاد مصونیت و پیشگیری از پیامدهای منفی در عرصه فرهنگ و همچنین اقدامی در راستای ایجاد تحول و پیش بردگی در فرایندها و روش‌های مدیریت فرهنگی کشور مبتنی بر ارزش‌های فرهنگ اسلامی و در نهایت، عامل موثر در جهت ارتقای بهره‌وری محسوب می‌گردد.

مهم‌ترین هدف نظام‌نامه پیوست فرهنگی ایجاد زمینه و شرایطی است که با ایجاد گفتمان فراگیر اصلاح عملکرد فرهنگی تصمیمات مدیریتی در همه سازمان‌های اجرایی کشور، ضمن اینکه طرح‌های

مهم به ویژه پروژه‌های عمرانی و اجتماعی، اقتصادی به نحو مطلوبی اجرا می‌شوند، ارزش‌های دینی، ملی و انقلابی نیز حفظ و تقویت گردند.

نظام‌نامه پیوست فرهنگی، با هدف تبیین ضرورت، جایگاه، چیستی، ساختار و الزامات قانونی مربوط به تدوین و اجرای پیوست فرهنگی در سطح کشور تهیه شده که ذیل نقشه مهندسی فرهنگی و ترسیم‌گر نقطه قانونی سامانه نظارت و ارزشیابی در نظام مدیریت راهبردی فرهنگی کشور است.

ماده ۱- واژگان

در این نظام‌نامه اختصار واژگان ذیل بدین شرح می‌باشد:

پیوست فرهنگی: پیوست

نظام‌نامه پیوست فرهنگی: نظام‌نامه

ستاد راهبری پیوست فرهنگی: ستاد راهبری

نقشه مهندسی فرهنگی کشور: نقشه

ماده ۲- تعاریف

۱-۲- **نظام‌نامه**: مجموعه‌ای است شامل چیستی، چگونگی، تهیه، تصویب، اجرا و ارزیابی پیوست فرهنگی که به منظور درک مشترک از مفاهیم، اقدامات، مسئولیت‌های سازمانها و نهادهای مشارکت‌کننده در تحقق یک هدف خاص به تصویب مراجع ذیربط رسیده و مبنای اقدامات، قضاوت و ارزیابی قرار می‌گیرد.

۲-۲- **پیوست فرهنگی**: مجموعه‌ای است برای شناسایی، اقدام و ارزیابی از آثار و پیامدهای فرهنگی طرح‌ها و فعالیت‌ها که پس از انجام مطالعات لازم و با استناد به مبانی نظری و اسناد بالادستی بویژه نقشه مهندسی فرهنگی کشور متناسب با مقتضیات و شرایط جامعه، ضمن معرفی داده - ستاده یک سیاست اجرایی، طرح یا لایحه، پروژه یا هر فعالیت مهم دیگری با فرهنگ جامعه، با ارائه راهکارهای عملی برای تقویت آثار مثبت و حذف و کاهش پیامدهای مخرب آن در فرهنگ جامعه، راهنمای مجریان فعالیت‌ها و طرح‌ها در رعایت راهبردها، اعمال الزامات و استانداردهای مربوط و راهکارها در برنامه‌ها و اقدامات عملی در اجرای آن فعالیت خواهد بود.

۲-۳- **نظام‌نامه پیوست فرهنگی**: سندی است که فعالیت‌ها و طرح‌های مهم، شرح وظایف و حدود مسئولیت نهادها و سازمان‌های مختلف کشور، تعیین شیوه و چگونگی اعمال نظارت بر فرایند تهیه، تدوین و اجرای پیوست‌های فرهنگی و سایر اقدامات مربوط به ایجاد ضمانت اجرا و پشتیبانی از آن راتعیین می‌کند.

۲-۴- **فعالیت‌ها و طرح‌های مهم**: به سیاست‌های اجرایی، طرح‌ها و لوایح، پروژه‌های اجرایی و یا تصمیمات مهم و سازمان‌یافته‌ای اطلاق می‌شود که در عرصه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره اتخاذ یا اجرا شده یا می‌شود و بواسطه گستره تعامل آن با فرهنگ جامعه و آثار و

پیامدهای آن مطابق با ساز و کارهای پیش‌بینی شده در آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های این نظام نامه به عنوان طرح مهم تلقی شده و ملزم به تدوین پیوست فرهنگی است.

۲-۵- شاخص‌های فرهنگی: به متغیرهای اصلی و مهمی اطلاق می‌شود که براساس شاخص‌های نقشه مهندسی فرهنگی در فرایند تبیین آثار و پیامدهای فرهنگی، راهکارهای اصلاحی و اعمال ارزشیابی و نظارت بفرایند تهیه، تدوین و اجرای پیوست‌های فرهنگی تعیین شده و با روش علمی اندازه‌گیری و برای تعیین میزان موفقیت اجرای پیوست فرهنگی و آثار آن در هر فعالیت بدان استناد می‌شود.

ماده ۳- پیوست فرهنگی با تکیه بر مبانی، ارزش‌ها و احکام اسلامی و اصول، اهداف و چشم‌انداز نقشه مهندسی فرهنگی از جمله موارد ذیل تدوین می‌شود:

- ۱- هویت در ابعاد اسلامی، ایرانی و انقلابی،
- ۲- عقلانیت در ابعاد حکمت، معرفت و بصیرت،
- ۳- اخلاق در ابعاد ملکات انسانی، معنویت روحی و تعبد عملی،
- ۴- عدالت در ابعاد فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی،
- ۵- کرامت در ابعاد فردی، اجتماعی و سازمانی،
- ۶- تعلیم و تربیت در ابعاد روحی، فکری و رفتاری،
- ۷- سبک زندگی در ابعاد فردی، خانوادگی، اجتماعی و سازمانی،
- ۸- ارتباطات در ابعاد تعامل، تبادل و تفاهم،
- ۹- وحدت و انسجام در ابعاد مذهبی، قومی و ملی،
- ۱۰- نظم اجتماعی در ابعاد فردی، اجتماعی و سازمانی،
- ۱۱- استقلال در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی،
- ۱۲- تولید ملی کالا و خدمات فرهنگی در ابعاد دیداری، شنیداری، مکتوب و...

ماده ۴- اهداف

- ۱- حفظ، تقویت و گسترش ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی و تعالی فضای فرهنگی کشور با اجرای مطلوب فعالیت‌ها و طرح‌های مهم اقتصادی، عمرانی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و ...
- ۲- نهادینه‌شدن اجرای اهداف و سیاست‌های نقشه مهندسی فرهنگی کشور
- ۳- بهره‌گیری از فرصت‌های فرهنگی جامعه برای افزایش اثربخشی فعالیت‌ها و طرح‌ها
- ۴- پیش‌بینی، پیشگیری و بازدارندگی از آسیب‌ها و اصلاح پیامدهای مخرب فرهنگی کلیه فعالیت‌ها و طرح‌ها.

ماده ۵- فعالیت‌ها یا طرح‌های مهم و کلان

فعالیت‌ها یا طرح‌های مهم و کلان مشمول پیوست فرهنگی، به فعالیت‌ها و طرح‌هایی اطلاق می‌شود که با توجه به معیارهای زیر و متناسب با امکانات کشور، مورد تصویب قرار می‌گیرد:

- ۵-۱- گستردگی و اهمیت نوع تأثیرات فرهنگی فعالیت یا طرح

۵-۲- جمعیت تحت پوشش و تأثیرپذیر از فعالیت یا طرح
۵-۳- میزان ماندگاری و انتشار آثار و پیامدهای فرهنگی فعالیت یا طرح
۵-۴- نسبت بین آثار و پیامدهای فرهنگی فعالیت و یا طرح با تهاجم فرهنگی و فرایندهای جهانی سازی

۵-۵- میزان منابع انسانی و مادی مصرفی و اعتبارات لازم برای اجرای فعالیت یا طرح
۶-۵- نسبت نزدیکی آثار و پیامدهای فرهنگی فعالیت یا طرح با نقشه مهندسی فرهنگی.

ماده ۶- گستره شمول و اجرای پیوست فرهنگی

تهیه و تدوین پیوست فرهنگی شامل طرح‌ها و فعالیت‌های مهم و کلانی است که:

۱- در حال طراحی هستند.

۲- در حال اجرا هستند.

تبصره ۱: پیوست فرهنگی برای طرح‌های مهم و کلانی که قبلاً اجرا شده و کماکان نیازمند توجه و ارتقاء فرهنگی می‌باشند نیز پیش‌بینی و تدوین خواهد شد.

تبصره ۲: دستگاه‌ها می‌توانند در خصوص پیوست‌نگاری سایر فعالیت‌ها و طرح‌ها با استفاده از منابع اعتباری خود اقدام نمایند.

ماده ۷- ضوابط عمومی پیوست فرهنگی، تشکیل و ساختار و وظایف کمیسیون پیوست فرهنگی، نحوه انتخاب عناوین طرح‌های مهم و کلان، چگونگی اجرای پیوست فرهنگی در دستگاه‌ها و استان‌ها و سایر ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط به فرایند اجرا، نظارت و ارزیابی ضمانت اجرایی و خدمات پشتیبانی و ...، به تصویب شورای تخصصی فرهنگی کشور خواهد رسید.

ماده ۸- این مصوبه مشتمل بر یک مقدمه، ۸ ماده و دو تبصره در جلسه ۷۳۲ مورخ ۹۲/۱/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید. ص. ۷۳۲

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی